

Von Krogh – Persett

Birgitte Marie Elisabeth von Krogh var yngste datter til generalmajor Søren de Fine von Krogh (f.1724) og Catharina Nikolava Frørup (f. 1741), og dermed barnebarn til oberst Christopher von Krogh og Maria de Fine, hvis [gravminne](#) fortsatt finnes på Sunnanå kirkegård i Vikedal. Birgitte var født på Hogganvik i Vikedal i 1781, hun døde bare 45 år gammel den 17. Juni 1826. Lenke til [Birgittes aner](#).

Birgitte giftet seg med Knud Christian Baade den 15/7 1805 i Skjold kirke. Samme dag og i samme kirke ble også Knud Christians bror Andreas Baade gift med Johanne Margrethe Magnus, datter til skjoldapresten Morten Henrich Magnus. Dobbelbryllup med andre ord. Slik beskriver Nils Olav Østrem historien i "Årbok for Karmsund 1984 - 1986":

Ein midtsommardag i 1805 stod det eit dobbeltbryllaup i Skjoldakyrkja på Smedsvik. Som... er... starten på Andreas Baade sitt faste opphald i bygda. Saman med bror sin Knud Christian, på den tid gjestgjevar i Mosterhamn, stod han brudgom, sjølv med dotter til presten i Skjold, Johanne Margrethe Magnus ved si side. Brura til Knud Christian var Hogganvik-jenta og offiserdottera Bergitte Marie Elisabeth de Fine von Krogh. Det var Skjoldapresten sjølv Morten Henrich Magnus som vigde dei to brurepara.

Andreas og Johanne Margrethe var foreldre til [den kjente kunstmaleren Knud Andreassen Baade](#). Både kunstmaleren og hans søskenbarn, Hans Jacob Baade, har [gater oppkalt](#) etter seg i Stavanger.

Knud Christian (f. 1778) og Andreas (f. 1775) var sønner til bøkker [Knud Olsen Baade og Inger Andersdtr Mæling](#) i Stavanger. Ingers slekt kom fra Kvitsøy, mens Knud var født i Stavanger. De to brødrene hadde mer enn felles bryllupsdag sammen, de drev også med eiendoms-handel. Her et eksempel fra nevnte artikkel om en handel de gjorde i Yrkje:

Den gardparten [Andreas] Baade åtte lengste tida var halvdelen av garden Ørkje i Sør-Skjold. 19. september 1812 kjøpte han dette av bror sin Knud Christian for 1700 riksdalar. Knud Christian hadde vore eigar av gardparten kun tre månader. Konefolket hans åtte forresten det matrikulerte fisket i Ørkjevågen. Sjølv hadde han kjøpt halve Ørkje-garden for 1620 dalar med Andreas som stråmann. Seljar var då sorenskrivar Bing, som hadde hatt i tankane å busetja seg der eller byta gardparten med «en mere beqvem liggende Ejendom». Men ymt om odelssøksmål hadde sett skrivaren på andre tankar.

I 1801 var Knud Christian fullmektig på Sandsgaard, Hinderaa, Nedstrand. I 1810, da eldste datteren ble født, finner vi ham fortsatt som vertshuseier i Mosterhavn på Bømlo, og noen år senere i Fjeldberg hvor sønnen Søren blir født. Men han bodde lengst sammenhengende i Hogganvik i Vikedal, fra ca 1818. Knud Christian døde her sommeren 1852.

Kjente barn av Birgitte og Knud Christian er:

- Inger Cathrine født i Mosterhavn, døpt 5. juli 1810 i Finnås, Mosterhamn; konfirmert i Vikedal 2/10-1825, gift i Stavanger Domkirke 15.12.1839 med seilmagermester Ole Christian Mathiesen fra Stavanger
- Søren von Krogh Baade, født 1814 i Fjelberg, konfirmert i Vikedal 1829
- **Johanne***, født 1818 i Vikedal (?), konfirmert i Vikedal 14/10 -1832

* Er noe usikker på Johannes fulle navn. I muntlige overleveringer og håndskrevne notater finner vi mellomnavnet Margrethe. I kirkebøker o. l. finnes enten 'bare' Johanne, eller da oldefar Martin ble døpt i 1852, står det i ministerialboka Inger Baade. Johanne's storesøster het [Inger Cathrine](#), oppkalt etter sine to bestemødre. I et utkast (?) til bygdebok for Vikedal heter Johanne, Inger Johanne. Her er imidlertid Inger Cathrine ikke nevnt. Dåpsdata for Johanne er så langt ikke funnet, heller ikke for broren Søren. I følge folketellingen i 1900 og i 1865, er Johanne født i Vikedal. Hvor hun også er konfirmert i [14. oktober 1832](#) - der er hun nevnt først av konfirmantene, slik også de andre barna til Birgitte og Knud Christian er når de konfirmeres. Men dåpsdag eller sted er ikke oppgitt. Søren skal ifølge folketellingene være født i Fjelberg.

Johanne ble den 9. desember 1842 gift i Vikedal kirke med Sven Jørgensen Hapnes. Sven var eldste sønn til Jørgen Svensen og Maren Kirstine Andersdtr Hapnes.

Sven og Johannes barn:

- Birgitta Maria Elisabeth, f. 15/2-1843
- Jørgen, f. 18/2-1845
- Knud Christian, f. 8/9-1847
- Søren de Fine, f. 27/2-1850
- **Martin**, f. 7/9-1852
- Berge, f. 10/4-1855
- Inger Johanne, f. 8/1-1858
- Marie Kristine, f. 25/8-1860

Sven og Johanne dør på Hapnes: Han i 1892, hun i 1902.

Sammen med broren Berge reiste [Martin til USA](#) den 25. september 1881. De planla i hvert fall å reise. Det var drøyt fire år etter at eldste broren, Jørgen, var omkommet etter en kullseiling i Vindafjorden den 5. Februar 1877: "Omkom ved drukning i Vindafjorden. Hans lig er ikke gjenfunnen", står det i kirkeboken.

Om brødrene reiste til Amerika, kom Martin – og Berge - også tilbake til Norge. Martin giftet seg i Vikedal kirke med **Grete Karina Olsdatter Vik** den 21. Juli 1885. Hun var datter av Ole Halvorsen (f.1819) og Magrethe Thomasdatter (f. 1817), og født 23. mars 1856 på husmannsplassen Kalvhagen, Eik i Sjernarøyane. Oles slekt kom fra Vest Telemark via Atlatveit på Ombo. Familien til Ole og Margrethe flyttet i 1861 til Bekkervik under Vik i Nedstrand, der Grete Karina vokste opp.

5 av barna til Johanne og Sven:

Martin står bakerst til venstre. Ikke usannsynlig er de andre Birgitte, Marie Kristine, Jørgen (sittende) og Søren stående bak ham. Vi kan imidlertid ikke se bort fra at en av de to guttene til høyre er Knud Christian, og at den yngste jenta er Inger Johanne.

Martin

Da Martin og Grete giftet seg i 1885, fikk Grete "tillatelse af Neerstrands Sogneprest at vies i Vikedal", som det står i kirkebok for Vikedal. Hapnes var på den tiden en del av Vikedal herred og prestegjeld. Årsaken til tillatelsen, og at giftermålet foregikk i Vikedal, ligger nok i at yngste søster til Martin, Marie Kristine, gifter seg her samme dag. Så også her var det dobbelt bryllup. Denne gangen på Hapnes. Maries ektemake var Lars Olsen fra Nising på motsatt side av Yrkesfjorden relativt Hapnes.

Martin og Gretes barn:

- Johanne Birgitte, f. 16.10.1887
- Olga Margreta, f. 3.2.1890
- **Sofia Jørgine**, f. 9.1.1892
- Karl Martin, f. 10.1.1896

Grete og Martin bodde i Stuvik på Nedstrand. Han kjøpte et hus på bruk 1, på auksjon den 19. mars 1890. Martin var skipsfører og jekteskipper. På Nedstrand bodde også to av brødrene til Martin, Berge og Søren.

Grete og Martin

Grethe døde den 3. februar 1896, i barselseng kort tid etter at yngste barnet Karl Martin var født. Martin døde av tuberkulose 8. Juni 1909. Da bodde han på Stranda, Nedstrand, ikke usannsynlig hos en av brødrene sine der. Huset i Stuvika ble revet og bortført (ca 1910/11):

*Attest. Varningshus paa gaardsm. 51, bruksm., i tilhørende Martin Strand
den Kapnes er nedrevet og bortført og nedrivne ikke den
faste eiendom attekens. Hans Freland.*

Etter at moren døde i februar 1896, ble 4 år gamle Sofia Jørgine 'satt bort' som pleiebarn til [Anders og Berta Iversen i Toftøysundet](#). Her vokste hun opp, og holdt siden i mange år god kontakt med familien 'der ute'. Berta var mor Grete Karinas søskenbarn. Siden reiste Sofia til Stavanger hvor hun i 1910 hadde 'huspost' i Norbøgt 11. [I 1916 ble hun gift \(nr21\)](#) med Torger Pedersen (f. 1896), sønn av Peder Tønnesen Tastad (f.1872) og Berta Marie Martinsdtr. Wathne (f. 1858) fra [Sabbadalen på Tasta](#).

Norbøgt 11 - 2010

Sofia og Torger fikk to barn sammen før Torger døde, også han av tuberkulose, den [29. Januar 1920](#):

- Klara Matilde,
f. 01.12.1916 – d. 23.04.1917
- **Peder Bertinius**,
f. 27.02.1918 – d. 15.11.1988

Torger og Sofia

Etter at Torger var død, ble Sofia i 1922 gjengift med Olaf Andersen (f. 1898) fra Stavanger. De fikk sønnen Ordin Rasin, født 31.12.1922. Sofia døde 11. november 1964.

Da **Peder** ble født bodde familien i Misjonsveien 15 H. Han vokste imidlertid opp på Storhaug – først i Sandsgt, deretter i Breibakken. Peder gikk på Nylund skole fra 1925 til 1932. Deretter var det ut i jobb. Helst ville han gå på skole og studere jus, men de "harde trettiåra" krevde sitt. Moren Sofia jobbet i hermetikkindustrien og stefaren Olaf først på Rosenberg, senere som maskinist på Jorenholmen bad.

En av de første jobbene Peder hadde var hos E. Berentsen. Senere ble det bokhandlerbransjen; først hos K. Opsanger og fra 1940 12 år hos Bang&Molde a/s, før han sammen med frk Borghild Molde etablerte sitt eget **BokHuset a/s** i Kongsgaten 52, like ved jernbanestasjonen i Stavanger. Få år senere solgte han imidlertid sine aksjer i BokHuset til frk Molde, og utdannet seg til sosionom ved Norges Kommunal og Sosialscole i Oslo. Etter bokhandlerkarrieren, ble Stavanger kommune og sosialkontoret arbeidsgiver for Peder, fram til pensjonsalder i 1985. De siste årene var han administrasjonssjef for kontoret.

Under krigen jobbet Peder, som nevnt, hos Bang&Molde. Her kom han med i motstandsarbeidet. Bokhandelen var en postsamlesentral for den sjømilitære etterretningsorganisasjonen [Sjømilitærets Beredskapstjeneste](#). Peder's oppgave var jevnlig å bringe/hente post til/fra posthuset som lå like over gaten. Bang&Moldes lokaler fungerte som et knutepunkt for post mellom ledelse og den lokale gruppen. Ledelsen holdt til i Oslo. Ut på høsten 1944 mottok gruppen mikrofilminstrukser og forholdsregler med tanke på en eventuell alliert invasjon. Men den 3. oktober dette året var det slutt.

Etter å ha blitt angitt av lokale nazister, ramlet nettverket Peder tilhørte sammen og gruppens medlemmer ble tatt av tyskerne. Hovedmennene ble sendt til Møllergaten 19 i Oslo, mens resten – inkludert Peder – havnet på [Grini](#). [Fange nummer 15039](#). Først satt imidlertid Peder en kort periode i [fengselet på Ladegårdsveien i Stavanger](#), han ble sendt til Grini den 12. oktober 1944, og ble der fram til freden i mai 1945.

Peder var da gift med Ingrid Emilie Arnø, den 15. August i 1942. Hun var datter av [Hans Kristian Arnø](#) (f. 1889) og [Martha Eline Økland](#) (f. 1887). Ingrid's far og Arnø-navnet kom fra Sør-Arnøy, sørvest for Bodø, i Gildeskål kommune. Moren kom fra Økland i Ølen. Ingrid, Peder og familien bodde mange år (1942-1965) til leie i andre etasje i huset hvor hennes foreldre bodde, huset moren Martha kjøpte i 1916, Hafrsfjordsgt 54. Senere kjøpte de sitt eget og flyttet til nabogaten, Chr. Jakobsensgt 24. De har tre barn:

- Torgeir Helge
- Magne Stig
- Ingunn Bodil

Klassebilde fra **Nylund skole**
Peder i første rekke, nr 2 fra venstre

Grinifangene kommer hjem lørdag 12. mai 1945. Peder, øverst til høyre, blir tatt imot av sin halvbror Ordin, som var konduktør i NSB.

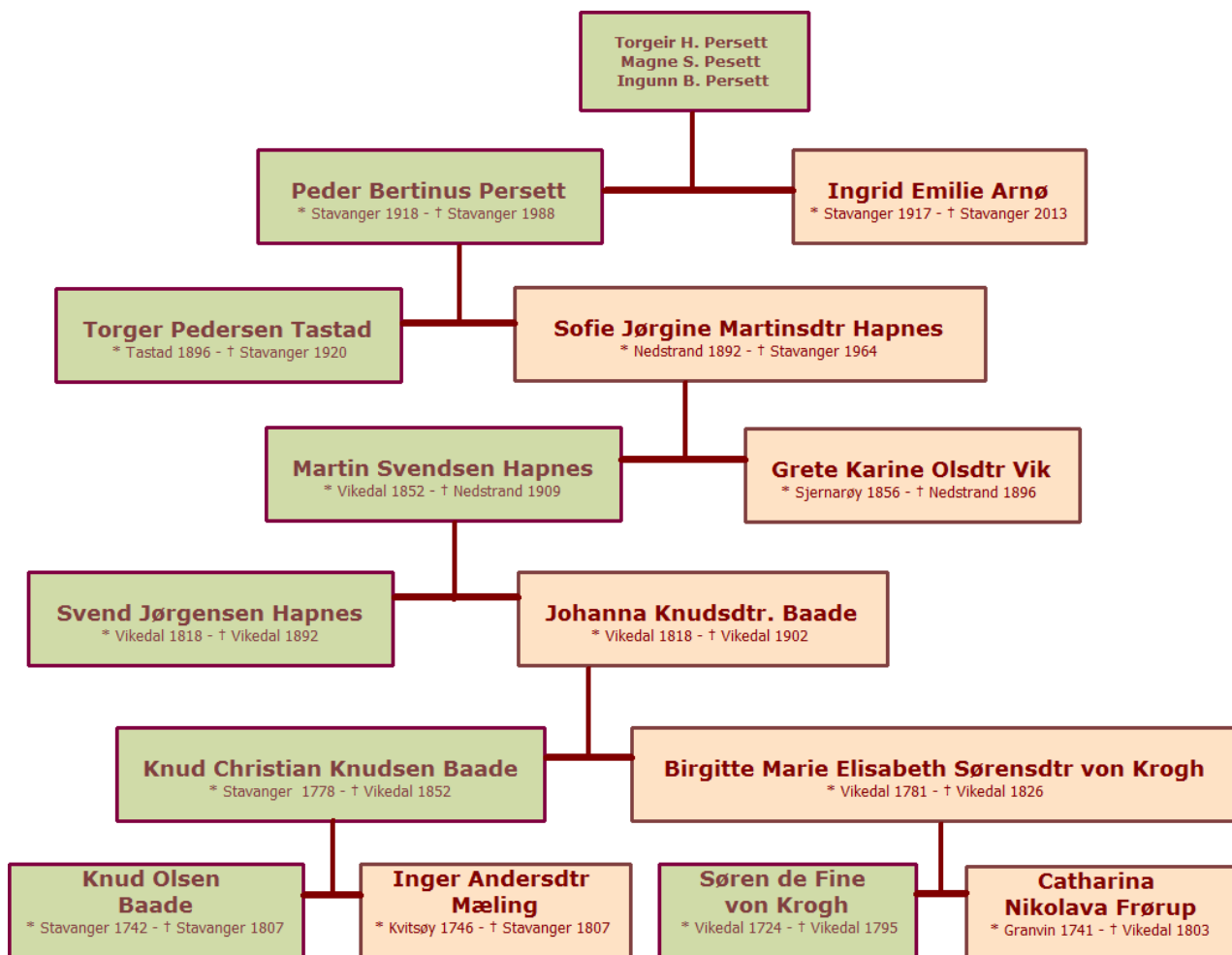

Ingrid og Peder

Bokhandlermedhjelper Peder Bertinus Pedersen og bokbinderske Ingrid Emilie Arnø, begge Stavanger. — Fst. i Menigheten Zion, Stavanger.

Da ungene etter hvert var blitt tenåringer, utdannet Ingrid seg til hjelpepleier, og jobbet fram til pensjonsalder, midt i 1980-årene, ved Stavanger sykehus.

Her er en lenke tilbake til Birgittes og Knud Christians foreldre:

[* Persett navnet har også sin historie](#)